

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16CoCsp/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1219202519
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1219202519.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ing. Maria Dubaňa a JUDr. Ivany Štíftovej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: K. B., nar. XX.X.XXXX, W. XX, A., o zaplatenie 18.354,84 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 21Csp/32/2019-122, zo dňa 12.2.2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti mení tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi úrok 6,79 % ročne z nezaplatenej istiny 21.146,59 eura od 14.2.2018 do 27.8.2018, z nezaplatenej istiny 21.084,84 eura od 28.8.2018 do 21.9.2018, z nezaplatenej istiny 20.084,84 eura od 22.9.2018 do 23.10.2018, z nezaplatenej istiny 19.734,84 eura od 24.10.2018 do 27.11.2018, z nezaplatenej istiny 19.484,84 eura od 28.11.2018 do 28.12.2018, z nezaplatenej istiny 19.334,84 eura od 29.12.2018 do 24.1.2019, z nezaplatenej istiny 19.084,84 eura od 25.1.2019 do 28.2.2019, z nezaplatenej istiny 18.804,84 eura od 1.3.2019 do 5.4.2019, z nezaplatenej istiny 18.654,84 eura od 6.4.2019 do 2.5.2019, z nezaplatenej istiny 18.354,84 eura od 3.5.2019 do 20.6.2019, z nezaplatenej istiny 18.104,84 eura od 21.6.2019 do 17.7.2019, z nezaplatenej istiny 17.754,84 eura od 18.7.2019 do 26.8.2019, z nezaplatenej istiny 17.524,84 eura od 27.8.2019 do 27.9.2019, z nezaplatenej istiny 17.294,84 eura od 28.9.2019 do 17.10.2019, z nezaplatenej istiny 16.934,84 eura od 18.10.2019 do zaplatenia; úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 21.146,59 eura od 14.2.2018 do 27.8.2018, z nezaplatenej istiny 21.084,84 eura od 28.8.2018 do 21.9.2018, z nezaplatenej istiny 20.084,84 eura od 22.9.2018 do 23.10.2018, z nezaplatenej istiny 19.734,84 eura od 24.10.2018 do 27.11.2018, z nezaplatenej istiny 19.484,84 eura od 28.11.2018 do 28.12.2018, z nezaplatenej istiny 19.334,84 eura od 29.12.2018 do 24.1.2019, z nezaplatenej istiny 19.084,84 od 25.1.2019 do 28.2.2019, z nezaplatenej istiny 18.804,84 eura od 1.3.2019 do 5.4.2019, z nezaplatenej istiny 18.654,84 eura od 6.4.2019 do 2.5.2019, z nezaplatenej istiny 18.354,84 eura od 3.5.2019 do 20.6.2019, z nezaplatenej istiny 18.104,84 eura od 21.6.2019 do 17.7.2019, z nezaplatenej istiny 17.754,84 eura od 18.7.2019 do 26.8.2019, z nezaplatenej istiny 17.524,84 eura od 27.8.2019 do 27.9.2019, z nezaplatenej istiny 17.294,84 eura od 28.9.2019 do 17.10.2019, z nezaplatenej istiny 16.934,84 eura od 18.10.2019 do 2.11.2019; úrok 176,16 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 14.2.2018 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva proti žalovanej plný nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 16.934,84 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne odo dňa 3.11.2019 do zaplatenia, všetko do 15 dní po právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol; konanie v časti 1.420 eur zastavil a žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že o výške tejto náhrady

bude rozhodnuté samostatným uznesením, po právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť istinu 18.354,84 eura, úrok vo výške 176,16 eura, zmluvný úrok vo výške 6,79 % ročne z príslušných súm nezaplatenej istiny, a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z príslušných súm nezaplatenej istiny; titulom nesplateného úveru. Podotkol, že žalovaná k žalobe uviedla, že si je vedomá svojho záväzku, avšak momentálne nemá prostriedky ani majetok, ktorý by na splatenie dlžnej sumy mohla použiť a preto žiadala o prehodnotenie splátky úveru, nakoľko má aj iné úvery v nebankových inštitúciách.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozsudku (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie na úvod skonštatoval, že žalobca vzal žalobu v časti o zaplatenie 1.420 eur späť z dôvodu, že žalovaná túto čiastku uhradila po začatí konania. Ďalej poznamenal, že mal za preukázané, že strany sporu uzavreli 28.8.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 624451, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý spotrebný úver na čokoľvek vo výške 25.000 eur, ktorý sa zaviazala splácať v 108 mesačných splátkach, po 310,82 eura, vždy k 20. dňu v mesiaci, s dátumom prvej platby do 20.9.2015, pri výške úrokovej sadzby 6,79 % ročne, RPMN 7 % a priemernej RPMN na trhu 11,01 % s tým, že celková čiastka, ktorú musí zaplatiť je 33.568,56 eura. Ustálil, že dátum konečnej splatnosti bol stanovený na 20.8.2024. Dodal, že súčasťou zmluvného vzťahu boli Obchodné podmienky pre úver a tiež Všeobecné obchodné podmienky, ako aj sadzobník poplatkov bez podpisu strán záväzkového vzťahu. Skonštatoval, že listom z 9.7.2018 zaslal žalobca žalovanej výzvu na úhradu dlžnej sumy, v rámci ktorej uviedol, že žalovaná je v omeškaní so zaplatením splátok úveru. Zistil, že listom z 13.2.2018 žalobca oznámil žalovanej vyhlásenie predčasnej splatnosti celého úveru, a to vo výške 21.277,70 eura s príslušenstvom a zároveň ju vyzval na úhradu uvedenej zosplatennej sumy pod hrozbou podania žaloby na súd.

3. Na ozrejenie právnej stránky veci súd prvej inštancie uviedol, že predmetom sporu je nárok žalobcu proti žalovanej, vyplývajúci zo štandardnej formulárovej zmluvy o úvere uzatvorenej medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovanou ako fyzickou osobou, pričom zmluva má charakter spotrebiteľského právneho vzťahu. Objasnil, že aj keď zmluva o úvere je zmluvou, ktorá bola uzavretá podľa Obchodného zákonníka, jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona o spotrebiteľských úveroch; a to okrem iného aj vzhľadom na zákon č. 102/2014 Z. z., ktorým bola do § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka doplnená tretia veta, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

4. Súd prvej inštancie mal vo vzťahu k skutkovému stavu za nepochybné, že žalovaná si neplnila svoju povinnosť platiť splátky úveru riadne a včas; dorúčením oznámenia o splatnosti úveru, resp. výzvy na úhradu dlžnej sumy, jej preto vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi zostatok nesplateného úveru. Podčiarkol, že v zmysle uvedeného sa stal úver dňa 13.2.2018 splatným, čím fakticky došlo zo strany žalobcu k ukončeniu zmluvného vzťahu so žalovanou. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že zosplatenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový/zmluvný vzťah, pričom priznaním žalobcom uplatneného úroku vo výške 6,79 % ročne, by došlo k hrubej nadvláde veriteľa a k vzniku právneho stavu, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k tejto zmene záväzku nedošlo. V tejto súvislosti ďalej dôvodil, že keď už spotrebiteľ nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Uzavrel, že z tohto dôvodu si potom žalobca už nemôže voči žalovanej uplatňovať ďalšie nároky z úverovej zmluvy, t.j. ani úrok vo výške 6,79 % z dlžných súm od 13.2.2019 do zaplatenia, pretože zmluvný vzťah medzi stranami skončil vyčíslením zostatku úveru, ktorý je predmetom tohto sporu. Dodal, že povinnosť platiť úroky z omeškania je už dôsledkom omeškania, za omeškanie s ich platením už ďalšie úroky z omeškania nepatria. V tejto súvislosti mal súd prvej inštancie za to, že zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania je obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania; dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria veriteľovi len do splatnosti dlhu (jeho splátok), a preto nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

5. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca relevantnými dokumentmi a listinami preukázal svoj nárok na zaplatenie žalovanej istiny a preto dospel k záveru, že žaloba je v tejto časti dôvodná a preukázaná. Na uvedenom základe, za použitia § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, §

517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), písm. b), písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z., § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a § 145 ods. 2 C.s.p., rozhodol súd prvej inštancie tak, že konanie v časti o zaplatenie 1.420 eur zastavil z dôvodu späťvazatia žaloby, žalobcovi priznal nárok v časti žalovanej istiny a v časti ním požadovaného zákonného úroku z omeškania vo výške tak, ako si ho uplatnil v žalobe, a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p., a žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech (čiastočný neúspech v časti úrokov z istiny nemá na jeho úspech žiaden vplyv) priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

6. Proti zamietajúcej časti rozsudku podal odvolanie žalobca a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že neboli splnené procesné podmienky, že mu súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Vyjadril presvedčenie, že súd prvej inštancie pochybil, keď v rozpore s § 151 C.s.p. skúmal tvrdenia žalobcu, ktoré neboli žalovanou spochybnené, pričom v súlade s prejednacou zásadou civilného sporového konania mal byť limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu. Podčiarkol, že v samotnom odôvodnení napadnutého rozsudku (ods. 3) je výslovne uvedené, že žalovaná sa v spore vyjadrila, že si je vedomá svojho záväzku. Žalobca dodal, že žalovaná v konaní nespochybnila právny základ a ani výšku celej žalobou uplatnenej pohľadávky, poukázala iba na svoju nepriaznivú ekonomickú situáciu a preto boli v prejednanom spore splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre uznanie podľa § 282 C.s.p., okrem iného aj s poukazom na jeho návrh obsiahnutý v článku IV. žaloby zo dňa 10.5.2019 a v jeho písomnom vyjadrení z 28.11.2019. Zastával názor, že porušenie povinnosti tvrdenia zakotvenej v ustanovení § 150 C.s.p. sa pre obidve strany sporu považuje za procesnú pasivitu, ktorá má za následok procesnú sankciu vo forme nespornosti nepopretých skutkových tvrdení protistrany (§ 151 ods. 1 C.s.p.) alebo neúčinnosti nekvalifikovaného popretia skutkového tvrdenia protistrany (§ 151 ods. 2 C.s.p.), pričom uvedené je potrebné brať do úvahy aj v spotrebiteľských sporoch.

7. Žalobca s poukazom na § 497, § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka namietal, že nárok na zaplatenie úroku z úveru trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenia, teda aj po predčasnom zosplatnení. Dôvodil, že z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. Domnieval sa, že vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a aj na úrok z omeškania. Zdôraznil, že ak zákon č. 129/2010 Z.z. ukladá spotrebiteľovi povinnosť pri odstúpení od zmluvy zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí tomu zodpovedať právo veriteľa na zmluvne dohodnuté úroky aj po zosplatnení. Poznamenal, že úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka a ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru to neovplyvňuje. Bol názoru, že iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami, ktoré však neexistujú. Dodal, že výklad prezentovaný v napadnutom rozsudku by znamenal, že za porušenie zmluvy zo strany dlžníka je sankcionovaný veriteľ, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvýhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. Žalobca na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 113/2018, zo dňa 30.7.2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 55/1996, ako ja na viaceré rozhodnutia jednotlivých krajských súdov, napr. rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/108/2017, zo dňa 29.5.2018, rozhodnutie č.k. 8Co/206/2018-175, zo dňa 27.11.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90, zo dňa 31.1.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Co/23/2017-92, zo dňa 29.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/116/2017, zo dňa 19.6.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/346/2017, zo dňa 28.9.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/22/2018, zo dňa 29.1.2019, atď.

8. Žalobca napokon súdu prvej inštancie vytkal, že v závere odôvodnenia napadnutého rozsudku síce uviedol, že žaloba je dôvodná a preukázaná v časti žalovanej istiny a úroku z omeškania vo výške tak, ako si ho žalobca uplatnil v žalobe, avšak vo výroku I. rozhodnutia priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 16.934,84 eura odo dňa 3.11.2019 do zaplatenia, čo vôbec

nie je v súlade so žalobou uplatneným nárokom na úrok z omeškania. Na uvedenom základe mal napadnutý rozsudok za zmätočný a nepreskúmateľný; a to aj v časti zamietnutého nároku na vyčíslený úrok z omeškania do zosplatnenia vo výške 176,16 eura a nároku na úrok z omeškania 5 % ročne z nezaplatených úrokov 176,16 eura od 14.2.2018 do zaplatenia, ohľadom ktorých úplne absentuje zdôvodnenie zamietnutia žaloby v tejto časti. V súvislosti s nedostatkom odôvodnenia rozhodnutia, ktoré zakladá vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia, podporne argumentoval uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 11Co/49/2018-135, zo dňa 26.2.2018, uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 25Co/109/2017-81, zo dňa 11.7.2018, a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/150/2018, zo dňa 19.3.2019.

9. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že si je svojho záväzku plne vedomá a hodlá ho v plnej výške splatiť. Ozrejmila, že v období keď sa dostala do finančných problémov s bankou komunikovala a žiadala o odklad splátok, čo jej však nebolo umožnené. Podotkla, že momentálne nemá majetok v takej hodnote, aby mohla žalobcovi vyplatiť svoj záväzok jednorázovo, nakoľko v marci prišla o prácu. Dodala, že 1.6.2020 sa jej podarilo zamestnať sa zatiaľ na dohodu.

10. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p., keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil 24.11.2020 (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 3 C.s.p.).

11. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

13. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

14. Odvolací súd na ozrejmienie právnej stránky veci uvádza, že zmyslom a účelom inštitútu predčasného zosplatnenia úveru je poskytnúť veriteľovi právny inštrument proti dlžníkovi, ktorý neplní záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky v dohodnutých splátkach; ide o právny inštitút, ktorý je určený na ochranu práv veriteľa. Využitím predmetného inštitútu veriteľom však povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky nezaniká a veriteľovi nemôže vzniknúť nová pohľadávka (napríklad v zmysle pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia). Menia sa iba podmienky, za ktorých je dlžník povinný svoje povinnosti splniť; povinnosť dlžníka vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi po predčasnom zosplatnení úveru teda predstavuje záväzok pôvodný, ktorý sa modifikoval vo svojej splatnosti; inými slovami mení sa iba to, že na požiadanie veriteľa sa stáva splatná celá pohľadávka (obdobne rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Cdo 2782/1999, sp. zn. 33 Cdo 113/2008).

15. V nadväznosti na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že pôvodný záväzok, v zmysle ktorého je dlžník povinný platiť veriteľovi zmluvne dojednané úroky trvá aj po predčasnom zosplatnení úveru. Zo znenia § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka ďalej vyplýva, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od poskytnutia peňažných prostriedkov. Hoci predmetné ustanovenie výslovne neupravuje, dokedy táto povinnosť dlžníka trvá, vzhľadom na skutočnosť, že úrok z úveru je cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, dlžník má túto povinnosť zásadne za celú dobu ich užívania, teda až do doby ich skutočného vrátenia veriteľovi. Uvedenému svedčí aj to, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere, je jeho podstatnou náležitosťou (§ 269 ods. 1 Obchodného zákonníka). Aj z ustanovenia

§ 1 ods. 3 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. vyplýva, že spotrebiteľským úverom nie je úver bez úroku a bez ďalších poplatkov.

16. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že úrok je súčasťou peňažného záväzku dlžníka a niet pochýb o tom, že má povahu opakujúceho sa plnenia, ktoré možno veriteľovi priznať súdnym rozhodnutím i keď sa stane splatným až v budúcnosti. Povinnosť dlžníka platiť úrok z úveru až do zaplatenia dlžnej istiny pritom možno vyvodiť aj z gramatického a logického výkladu § 503 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka, podľa ktorého záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky.

17. Z cit. zákonného ustanovenia je zrejmé, že ak záväzok dlžníka (hoc aj splatný) vrátiť použité peňažné prostriedky naďalej trvá, pretože nedošlo k jeho zániku splnením/vrátením poskytnutých peňazí (zosplatením úveru záväzok dlžníka vrátiť peňažné prostriedky z poskytnutého úveru nezaniká), naďalej trvá aj jeho povinnosť platiť úroky a to až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov; úroky sa stávajú splatnými až dňom vrátenia istiny; iný režim sa uplatní iba v prípade, ak existuje dohoda, ktorá upravuje splatnosť úrokov odlišne od § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka. Z gramatického a logického výkladu cit. ustanovenia tak vyplýva, že „záväzok vrátiť použité peňažné prostriedky“, s ktorým sa stávajú úroky splatné, nie je možné stotožňovať iba s okamihom „splatnosti istiny“, pretože záväzok vrátiť istinu trvá aj po jej splatnosti. Uvedený výklad plne rešpektuje nielen podstatu úverovej zmluvy ale aj zásadu, podľa ktorej nikto nemôže mať prospech z protiprávneho konania; ani spotrebiteľ; ani spotrebiteľ sa preto nemôže zbaviť svojej povinnosti platiť úrok z peňazí, ktoré veriteľovi nevrátil; v dôsledku porušenia zmluvných povinností sa tak nemôže dostať do výhodnejšieho postavenia ako ten, kto si svoje povinnosti plní riadne a včas.

18. Hodno podotknúť, že záver o povinnosti dlžníka platiť zmluvne dohodnuté úroky až do skutočného vrátenia poskytnutého úveru vyplýva nielen z aktuálnej rozhodovacej praxe odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.11.2017, sp. zn. 43Co/23/2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 7.12.2017, sp. zn. 8Co/193/2017, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.2.2018, sp. zn. 5Co/297/2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.3.2018, sp. zn. 8Co/138/2017), ale potvrdzovala ho aj skoršia (ustálená) súdna prax (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/393/2016, zo dňa 30.8.2017, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/65/2016, zo dňa 16.2.2016, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/457/2015, zo dňa 14.12.2015, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Cob/146/2013, zo dňa 24.1.2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/186/2013, zo dňa 31.10.2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/83/2012, zo dňa 11.10.2012).

19. Zhodne k rovnakým záverom dospel aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 6 Cdo 113/2018, zo dňa 30.7.2019, resp. v uznesení sp. zn. 1Cdo/94/2019, zo dňa 18.8.2020, v ktorých bol vyslovený právny názor, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje a podľa ktorého bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia; cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, z čoho vyplýva záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru a tiež záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

20. Nakoľko nárok na úrok po zosplatení úveru, resp. po odstúpení od úverovej zmluvy vyplýva priamo z Obchodného zákonníka, ani spotrebiteľské právne postavenie žalovaného nemá vo vzťahu k nároku uplatnenému v napadnutej časti žiadnu relevanciu a nemôže nič zmeniť na povinnosti žalovaného platiť žalobcovi úroky až do skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. V danom prípade totiž nemožno odmietnuť použitie ustanovenia Obchodného zákonníka len s poukazom na skutočnosť, že by to mohlo byť pre žalovaného ako spotrebiteľa výhodnejšie, a to ani pri zohľadnení § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Občiansky zákonník (ani zákon č. 129/2010 Z.z.) totiž výslovnú právnu úpravu vylučujúcu nárok veriteľa na zaplatenie úrokov z úveru za dobu po zosplatení úveru neobsahuje, keď za takúto nemožno považovať ani § 53 Občianskeho zákonníka, nakoľko je nepochybné, že samotná existencia nároku na úroky z úveru za obdobie po jeho zosplatení nemôže spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Základnou zásadou

spotrebiteľského práva je síce ochrana pred neprijateľnými podmienkami, to však neznamená vylúčenie aplikácie ustanovení na ochranu veriteľa pri neplnení si povinností dlžníka.

21. Odvolací súd ďalej poznamenáva, že výkladu, v zmysle ktorého veriteľovi prináležia zmluvne dojednané úroky až do skutočného vrátenia úveru svedčí aj § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z., aj keď toto ustanovenie sa na daný vzťah nepoužije. V zmysle tohto ustanovenia, ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa začal spotrebiteľský úver čerpať, až do dňa splatenia istiny. Logike veci preto svedčí, že nie je možné prijať záver, že predčasné zosplatnenie úveru žalobcom v prejednávanej veci, t.j. veriteľom by malo mať iné dôsledky v jeho práve na zmluvne dohodnuté úroky ako v prípade, ak od takejto zmluvy odstúpi dlžník. Pokiaľ zákon č. 129/2010 Z.z. samotnému spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky z istiny až do dňa zaplatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Nemožno opomenúť ani to, že výklad každej právnej normy musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad (nález Ústavného súdu SR zo dňa 2.10.2013, sp. zn. I. ÚS 351/2013). Uvedené zahŕňa aj preferenciu takeho výkladu, ktorý je v súlade s ochranou základných práv a slobôd; interpretácia práva totiž nemôže vo svojich dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR). V tejto súvislosti je preto potrebné výklad právnych noriem podriadiť čl. 20 ods. 1 veta prvá Ústavy SR upravujúceho právo vlastníť majetok, resp. z práva na pokojné užívanie majetku, ktorý garantuje čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; pojem majetku, ako vyplýva i z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, má autonómny obsah a nie je obmedzený iba na vlastníctvo hmotného majetku, no za majetok, okrem hmotných predmetov, môžu byť považované aj pohľadávky (obdobne Des Fours Walderode proti Českej republike - 40057/98).

22. Odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že k zosplatneniu úveru nedochádza z dôvodu svojvôle veriteľa, ale pre neplnenie základnej povinnosti dlžníka riadne splácať úver spolu s dohodnutými úrokmi s tým, že nedochádza ani k popretiu účinkov veriteľom vyvolanej zmeny v obsahu záväzku, keďže účinky spočívajúce vo vzniku povinnosti dlžníka uhradiť veriteľovi nesplatenú istinu ihneď spolu s dohodnutými úrokmi nepochybne zostávajú zachované, keď sa k tejto povinnosti dlžníka pridáva už iba povinnosť platiť veriteľovi navyše aj (sankčné) úroky z omeškania. I v takomto prípade dlžníkovi (spotrebiteľovi) zostávajú zachované rovnaké práva, ako pred zosplatnením s tým rozdielom, že z dôvodu závažného porušenia svojej platobnej disciplíny stratí výhodu vrátiť veriteľovi neplatenú časť úveru s príslušenstvom v splátkach. Práve popretie práva veriteľa na úroky z úveru za dobu po zosplatnení, by viedlo k nespravodlivému výsledku, ktorý by nezodpovedal ani obsahu slobodne a vážne prejavenej vôle reprezentovanej zmluvou o úvere, obsahujúcou tiež dohodu o úrokoch. V takomto prípade by sa totiž v rozpore s očakávaniami veriteľa jeho majetok nezväčšil ani o sumu zodpovedajúcu úrokom (aspoň) za dobu, po ktorú objektívne nemohol disponovať s peňažnými prostriedkami nachádzajúcimi sa vo faktickej dispozícii (držbe) dlžníka, a to výlučne z dôvodu, že dlžník dlhodobo porušuje svoje základné povinnosti z úverovej zmluvy, za stavu, keď veriteľ žiadnu povinnosť neporušil.

23. Na uvedenom základe je potrebné konštatovať, že treba uprednostniť taký výklad právnych noriem, ktorý zohľadňuje základné právo na majetok t.j. legitímne očakávanie veriteľa, že pri absencii ním poskytnutých peňažných prostriedkov (obetovaní príležitosti investovať tieto prostriedky) dostane primeranú náhradu vo forme zmluvne dojednaného úroku; opačný výklad by totiž neprímeraným spôsobom zasahoval do práva na majetok veriteľa, nakoľko pri jeho legitímnom očakávaní by sa jeho majetok nezväčšil a to výlučne z dôvodu, že dlžník dlhodobo porušuje svoje základné povinnosti z úverovej zmluvy, za stavu, keď veriteľ žiadnu povinnosť neporušil.

24. Odvolací súd ďalej pripomína, že všeobecné súdy musia nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nie súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho - ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (nález Ústavného súdu SR zo dňa 17.2.2016, sp. zn. I. ÚS 548/2015). V tejto súvislosti je nutné podotknúť, že ak by dlžník nebol povinný po okamihu predčasného zosplatnenia úveru z dôvodu jeho nesplácania platiť veriteľovi úroky, nastala by absurdná situácia; dochádzalo by k finančnej motivácii každého úverového klienta, aby čím skôr prestal riadne splácať svoj úver, pretože od momentu jeho následnej predčasnej splatnosti sa mu

bude jeho zostatok úročiť už iba zákonnou sadzbou úroku z omeškania; absolútne by bolo devastované úverové podnikanie bánk, pretože banka úverové prostriedky späť vrátené nemá a ich úročenie je iba na základe svojvoľného nesplácania dlžníkom degradované. Bolo by celkom popreté, že úroky z úveru sú vo svojej podstate cena peňažných prostriedkov v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk, ktorý pokrýva veriteľovi práve úrok z úveru. Dlžník by sa v prípade nesplácania úveru ocitol vo výhodnejšom postavení než by bol v prípade riadneho splácania úveru a veriteľ by sa naopak využitím inštitútu, ktorý slúži na ochranu jeho práv, dostal do nevýhodnejšieho postavenia, než v akom bol pred využitím svojho práva. Takýto výklad a aplikáciu platných právnych noriem je potrebné odmietnuť ako absurdný a narúšajúci ekonomické základy fungovania právnych vzťahov súvisiacich s poskytovaním úverov.

25. Odvolací súd napokon zdôrazňuje, že záveru o povinnosti dlžníka platiť zmluvne dojednané úroky až do zaplatenia istiny nebráni ani to, že si veriteľ môže žalobou súčasne uplatňovať aj úroky z omeškania. Je totiž potrebné rozlišovať medzi zmluvne dojednanými úrokmi, ktoré predstavujú odmenu za požičanie peňazí a úrokmi z omeškania, ktoré sú sankciou za porušenie povinnosti, t.j. za nezaplatenie dlhu riadne a včas. Povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku v zmluve, avšak povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva bez ďalšieho zo zákona ako dôsledok omeškania so splnením dlhu. Dohodnuté úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), majú však iný právny dôvod a preto si ich veriteľ môže uplatňovať súčasne (obdobne rozsudky Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Odo 518/2003, sp. zn. 33 Odo 657/2005, sp. zn. 33 Cdo 1401/2014).

26. Po zhodnotení vecnej a právnej argumentácie o dôvodnosti uplatňovaných zmluvných úrokov aj po predčasnom zosplatnení úveru a to až do momentu splatenia istiny, tak odvolací súd dospel k záveru, že boli naplnené všetky predpoklady pre vyhovieť žaloby (čo do úrokov) v celom rozsahu. Na uvedenom základe odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 388 C.s.p. zmenil tak ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu; vychádzajúc pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (§ 383 C.s.p.) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie.

27. O nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcovi priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov konania, nakoľko mal vo veci plný úspech.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).